

ВИЩА
РАДА
ПРАВОСУДДЯ

Інформаційно-аналітичний звіт про діяльність Вищої ради правосуддя у 2019 році

Київ
2019

Зміст

I. Документообіг у Вищій раді правосуддя	3
II. Розгляд матеріалів на засіданнях Дисциплінарних палат Вищої ради правосуддя...	3
III. Розгляд матеріалів на засіданнях Вищої ради правосуддя	7
1. Внесення Президентом України подань про призначення суддів на посади, припинення відставки.....	7
2. Розгляд матеріалів про переведення, відрядження, відсторонення суддів	8
3. Розгляд матеріалів про звільнення суддів з посад.....	9
4. Розгляд скарг на рішення у дисциплінарних справах.....	12
5. Розгляд справ і ухвалення рішень стосовно порушення суддями і прокурорами вимог щодо несумісності	13
6. Вжиття заходів щодо забезпечення незалежності суддів та авторитету правосуддя	13
7. Надання згоди на затримання, утримання під вартою чи арештом, відсторонення судді у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності.....	14
8. Затвердження консультативних висновків щодо законопроектів	15
IV. Надходження та розгляд звернень, прийом громадян	16
V. Юридичне забезпечення діяльності Вищої ради правосуддя	17
VI. Стратегічне планування та аналіз забезпечення діяльності системи правосуддя	17
VII. Управління по роботі з персоналом.....	18
VIII. Міжнародне співробітництво	19
IX. Інформування про діяльність Вищої ради правосуддя	
через офіційний сайт Вищої ради правосуддя	21

I. Документообіг у Вищій раді правосуддя

У 2019 році документообіг Вищої ради правосуддя становив **102 758** документів, що на 14 311 (12 %) менше, ніж у 2018 році (117 069), зокрема:

Окремі з них:

звернення громадян – **12 532** (у 2018 році – 13 024);

депутатські звернення – **211** (у 2018 році – 320);

інформаційні запити – **668** (у 2018 році – 772);

звернення установ, організацій – **1900** (у 2018 році – 2045);

внутрішня кореспонденція – **575** (у 2018 році – 755);

дисциплінарні скарги – **9804** (у 2018 році – 20 546, з яких передані з ВККСУ – 11 162);

повідомлення про втручання в діяльність судді – **450** (у 2018 році – 436).

Порівняльний аналіз показників надходження документів за категоріями наведено у гістограмі 1.

Гістограма 1. Співвідношення показників надходження до ВРП документів за категоріями у 2018–2019 роках

II. Розгляд матеріалів на засіданнях Дисциплінарних палат Вищої ради правосуддя

Для попереднього вивчення та перевірки дисциплінарної скарги, відкриття дисциплінарної справи та розгляду дисциплінарної скарги з ухваленням рішення про притягнення або відмову у притягненні судді до дисциплінарної відповідальності у Вищій раді правосуддя створено три Дисциплінарні палати Вищої ради правосуддя.

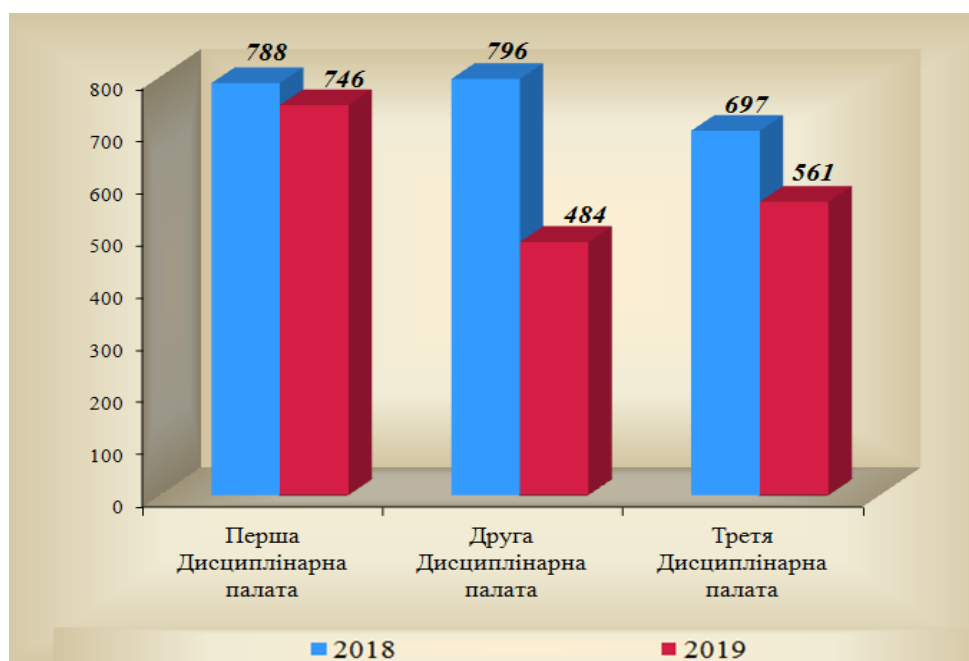
Упродовж 2019 року проведено **135** засідань Дисциплінарних палат Вищої ради правосуддя (у 2018 році – 139), з них:

44 засідання Першої Дисциплінарної палати (у 2018 році – 44), на яких прийнято **82** рішення та **664** ухвали (у 2018 році – 96 рішень та 692 ухвали);

52 засідання Другої Дисциплінарної палати, на яких прийнято **108** рішень та **376** ухвал (у 2018 році – 50 засідань, 117 рішень, 679 ухвал);

39 засідань Третьої Дисциплінарної палати, на яких прийнято **90** рішень та **471** ухвалу (у 2018 році – 45 засідань, 140 рішень та 557 ухвал).

Загальна кількість прийнятих Дисциплінарними палатами Вищої ради правосуддя актів зменшилась на **490**, що становить майже 22 % (у 2019 році – **1791**, тоді як у 2018 році – 2281).

Гістограма 2. Співвідношення прийнятих Дисциплінарними палатами ВРП актів у 2018–2019 роках

Протягом 2019 року Дисциплінарними палатами та членами ВРП повністю завершено розгляд **15 615** дисциплінарних скарг, з яких **3537** передані з ВККСУ. У 2018 році розглянуто **19 641** дисциплінарну скаргу, з яких **10 769** передано з ВККСУ.

За результатами розгляду дисциплінарних скарг Дисциплінарними палатами та одноособово членами ВРП у 2019 році прийнято такі рішення:

8538 ухвал членів ВРП про залишення без розгляду дисциплінарних скарг та повернення скаржнику (у 2018 році – 13 598);

169 рішень про повернення дисциплінарних скарг ухвалами Дисциплінарних палат (у 2018 році – 139);

283 рішення про відкриття дисциплінарної справи (у 2018 році – 453);

150 рішень про притягнення суддів до дисциплінарної відповідальності (у 2018 році – 170);

836 рішень про відмову у відкритті дисциплінарної справи або залишення заяви без розгляду (у 2018 році – 1136);

154 рішення про відмову в притягненні суддів до дисциплінарної відповідальності та закриття дисциплінарного провадження (у 2018 році – 220).

Діаграма 1. Кількість скарг щодо дисциплінарного проступку судді, що перебували на розгляді

Усього у звітному періоді Дисциплінарними палатами Вищої ради правосуддя прийнято **150** рішень про притягнення до дисциплінарної відповідальності **163** суддів (у 2018 році – 176 суддів).

У 2019 році за результатами розгляду дисциплінарних справ Дисциплінарними палатами Вищої ради правосуддя застосовано такі види дисциплінарних стягнень щодо суддів:

попередження – щодо **59** суддів (4 з них скасовано у 2019 році та 3 скасовано у 2020 році¹);

догана – щодо **30** суддів (2 згодом скасовано, 1 пом'якшено до попередження у 2020 році);

сувора догана – щодо **11** суддів (2 згодом пом'якшено до догани (1) і попередження (1));

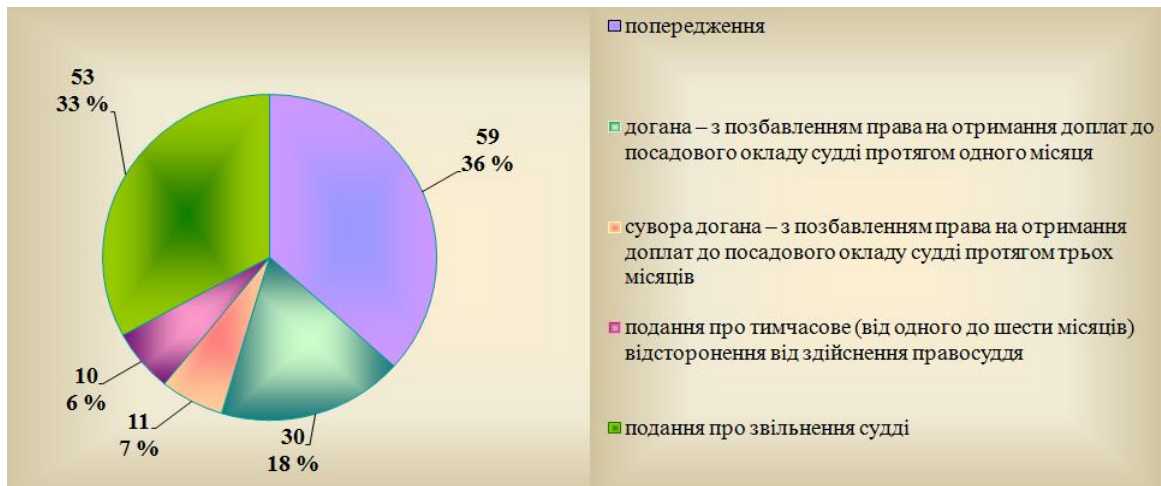
подання про тимчасове відсторонення від здійснення правосуддя – щодо **10** суддів (3 згодом змінено на 1 місяць відсторонення, попередження, суворо догану), у тому числі:

- на 2 місяці – щодо **2** суддів (згодом змінено на сувору догану (1), попередження (1));
- на 3 місяці – щодо **2** суддів;
- на 6 місяців – щодо **6** суддів (1 згодом змінено на тимчасове відсторонення на 1 місяць);

подання про звільнення – щодо **53** суддів (2 згодом змінено на відсторонення на 6 місяців та сувору догану).

Інформація за видами дисциплінарних стягнень представлена на діаграмі 2.

¹ Інформація щодо зміни виду дисциплінарного стягнення представлена станом на 01 квітня 2020 року.

Діаграма 2. Кількість осіб, притягнутих до дисциплінарної відповідальності (за видами дисциплінарних стягнень)

Підстави притягнення судді до дисциплінарної відповідальності передбачено частиною першою статті 106 Закону України «Про судоустрій і статус суддів». За результатами аналізу прийнятих Дисциплінарними палатами ВРП рішень у 2019 році найбільше суддів притягнуто до дисциплінарної відповідальності з підстав, передбачених:

підпунктом «а» пункту 1 частини першої статті 106 (незаконна відмова в доступі до правосуддя тощо) – **64** (у 2018 році – 71);

пунктом 3 частини першої статті 106 (допущення суддею поведінки, що порочить звання судді або підриває авторитет правосуддя, зокрема в питаннях моралі, чесності, непідкупності, відповідності способу життя судді його статусу, дотримання інших норм суддівської етики та стандартів поведінки, які забезпечують суспільну довіру до суду, прояв неповаги до інших суддів, адвокатів, експертів, свідків чи інших учасників судового процесу) – **46** (у 2018 році – 31);

пунктом 2 частини першої статті 106 (безпідставне затягування або невжиття суддею заходів щодо розгляду заяви, скарги чи справи протягом строку, встановленого законом, зволікання з виготовленням вмотивованого судового рішення, несвоєчасне надання суддею копії судового рішення для її внесення до Єдиного державного реєстру судових рішень) – **42** (у 2018 році – 44);

пунктом 4 частини першої статті 106 (умисне або внаслідок грубої недбалості допущення суддею, який брав участь в ухваленні судового рішення, порушення прав людини і основоположних свобод або інше грубе порушення закону, що призвело до істотних негативних наслідків) – **40** (у 2018 році – 47);

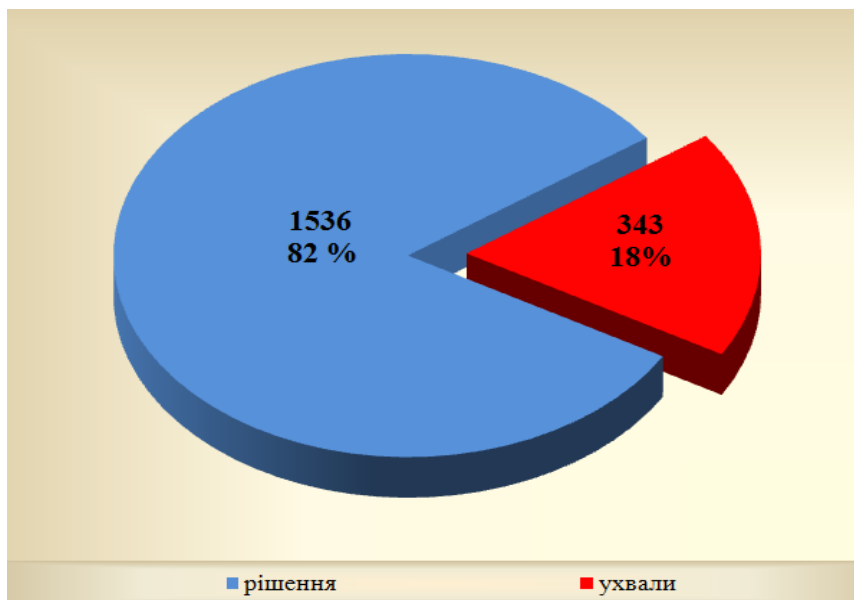
підпунктом «б» пункту 1 частини першої статті 106 (незазначення в судовому рішенні мотивів прийняття або відхилення аргументів сторін щодо суті спору) – **19** (у 2018 році – 35).

Слід зазначити, що деякі рішення містять декілька підстав притягнення до дисциплінарної відповідальності.

III. Розгляд матеріалів на засіданнях Вищої ради правосуддя

Протягом звітного періоду проведено **94** засідання Вищої ради правосуддя, у 2018 році – **96** засідань.

Відповідно до статті 3 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» Радою прийнято **1879** актів (у 2018 році – 1802 акти).

Діаграма 3. Загальна кількість актів, прийнятих Вищою радою правосуддя у 2019 році

Вища рада правосуддя протягом звітного періоду здійснювала діяльність, спрямовану на виконання повноважень, закріплених у статті 3 Закону України «Про Вищу раду правосуддя».

1. Внесення Президентіві України подань про призначення суддів на посади, припинення відставки

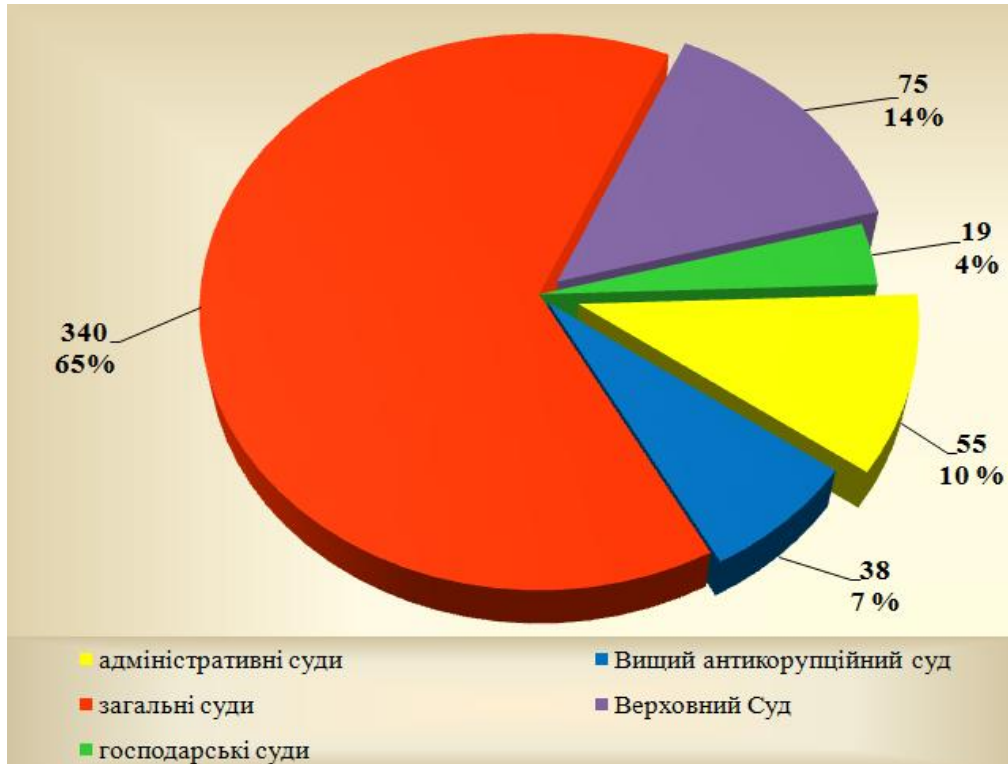
У 2019 році на розгляд Ради винесено **580** матеріалів про призначення кандидатів на посади суддів: розглянуто **544** матеріали, що на **145** матеріалів або на 36 % більше, ніж у 2018 році (399); відкладено розгляд **36** матеріалів.

За результатами розгляду вказаних матеріалів Радою прийнято **532** акти, у тому числі:

527 рішень про внесення подання Президентіві України про призначення кандидатів на посади суддів, що на 33 % більше, ніж у 2018 році (396);

5 рішень про відмову у внесенні подання Президентіві України (у 2018 році – 3).

Вказана інформація за видами судів представлена на діаграмі 4.

Діаграма 4. Кількість осіб, стосовно яких прийнято рішення про внесення Президентом України подання про призначення на посаду судді (за видами судів)

За звітний період внесено Президентом України 312 подань про призначення 527 кандидатів на посади суддів та отримано 32 укази Президента України про призначення 574 суддів, тоді як у 2018 році внесено Президентом України 40 подань про призначення 396 суддів та отримано 14 указів Президента України про призначення 273 суддів.

Протягом 2019 року до ВРП надійшло 8 матеріалів про припинення відставки судді та прийнято 7 рішень про припинення відставки судді (у 2018 році надійшло 2 матеріали про припинення відставки судді та прийнято 2 рішення про відмову у припиненні відставки судді).

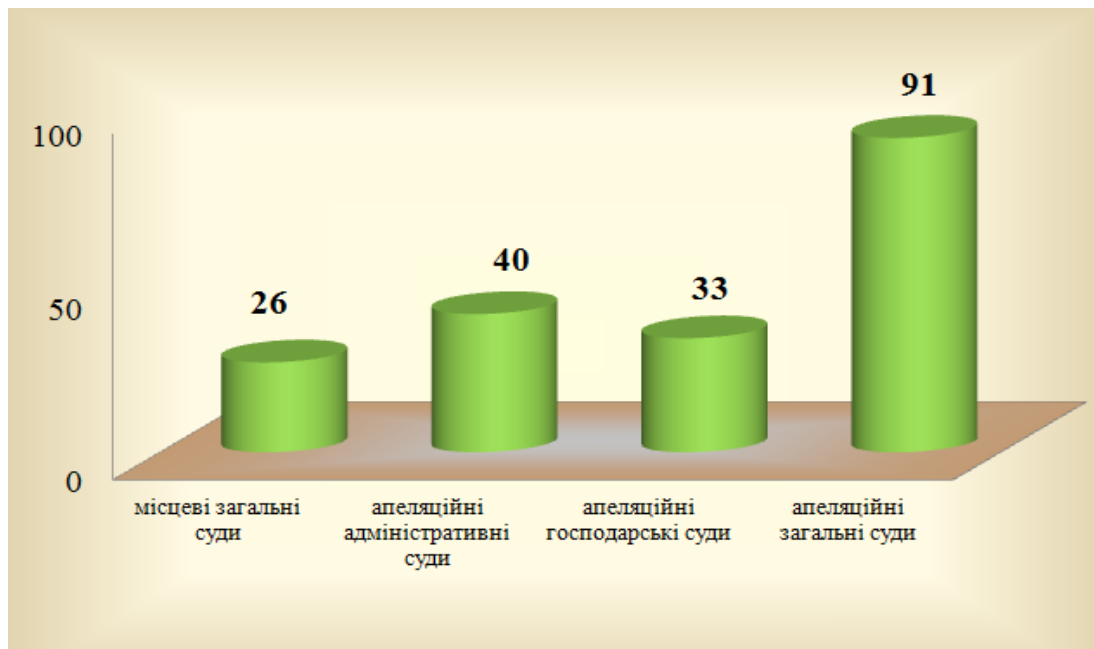
2. Розгляд матеріалів про переведення, відрядження, відсторонення суддів

На виконання повноважень щодо переведення суддів Вищою радою правосуддя ухвалено 190 рішень про переведення 190 суддів. Вказана інформація за видами судів представлена на гістограмі 3.

Для порівняння у 2018 році на виконання повноважень щодо переведення суддів Вищою радою правосуддя ухвалено 99 рішень про внесення Президентом України подання про переведення 940 суддів та 144 рішення про переведення 144 суддів.

Протягом 2019 року ухвалено 39 рішень про відрядження 39 суддів до іншого суду того самого рівня і спеціалізації та про продовження строку такого відрядження (у 2018 році – 80 рішень про внесення Президентом України подань про відрядження 80 суддів до іншого суду того самого рівня і спеціалізації).

В порядку застосування дисциплінарного стягнення Дисциплінарні палати Вищої ради правосуддя внесли на розгляд ВРП **11** подань про тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя, за результатами розгляду яких Радою прийнято **11** рішень про тимчасове відсторонення **11** суддів від здійснення правосуддя (аналогічно у 2018 році).

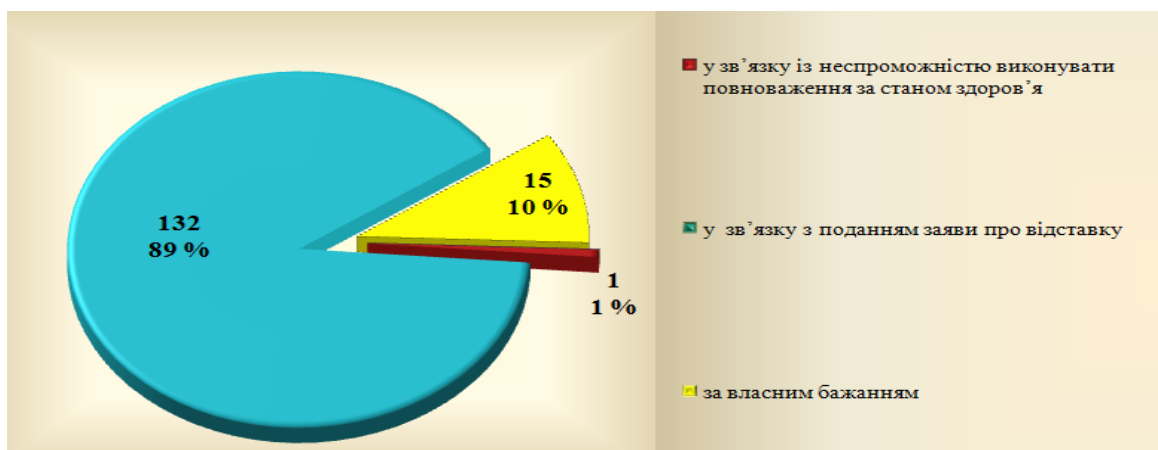

Гістограма 3. Кількість суддів, стосовно яких прийнято рішення про переведення судді до іншого суду (за видами судів)

3. Розгляд матеріалів про звільнення суддів з посад

У 2019 році Радою ухвалено рішення щодо звільнення **148** суддів з посад за загальними обставинами, що майже на 50 % менше, ніж у 2018 році (293), зокрема у відставку – **132** (у 2018 році – 211), у зв'язку з неспроможністю виконувати повноваження за станом здоров'я – **1** (у 2018 році – 6), у зв'язку з поданням заяви за власним бажанням – **15** (у 2018 році – 76).

Підстави звільнення суддів у звітному періоді та питому вагу кожної підстави наведено на діаграмі 5.

Діаграма 5. Кількість суддів, звільнених ВРП з посад за загальними обставинами

Слід зауважити, що за 21 рік діяльності Вищої ради правосуддя (юстиції) пік розгляду заяв суддів про відставку припав на 2010 рік (368 рішень), 2013 рік (243 рішення), 2015 рік (362 рішення), найбільше на 2016 рік (1449 рішень), 2017 рік (405 рішень). Така кількість прийнятих рішень зумовлена надходженням заяв суддів про звільнення, що, у свою чергу, пояснюється:

у 2010 році – прийняттям Закону України «Про судоустрій і статус суддів», яким змінювався розмір вихідної допомоги судді у зв'язку з виходом у відставку, а також не передбачалося такої підстави звільнення, як відставка за станом здоров'я, що перешкоджає продовженню виконання обов'язків, яка була передбачена статтею 43 Закону України «Про статус суддів»;

у 2013 році – запланованим внесенням змін до Конституції України про здійснення правосуддя, збільшенням віку перебування на посаді судді та іншими можливими змінами щодо статусу судді;

у 2015 році – анексією у 2014 році Автономної Республіки Крим, проведенням на території Донецької та Луганської областей антитерористичної операції, що призвело до зміни місцезнаходження деяких судів цих областей, у зв'язку із чим суттєво збільшилася кількість суддів, які виявили бажання звільнитись. Крім того, з березня 2014 року по червень 2015 року Рада не здійснювала свої повноваження, оскільки з дня набрання чинності Законом України «Про відновлення довіри до судової влади в Україні» повноваження членів Вищої ради юстиції, крім тих, які перебували у цьому органі за посадою, припинились.

У 2016 році плінність кадрів зумовлена реформуванням судової системи (внесення відповідних змін до Конституції України, прийняття Закону України «Про судоустрій і статус суддів» в новій редакції та надання фінансових гарантій суддям при виході у відставку).

У 2017 році Вища рада правосуддя розглянула заяви суддів про звільнення за загальними обставинами, що надійшли до Вищої ради юстиції в минулі роки, але не були розглянуті через їх зупинення до вирішення питання щодо звільнення суддів за особливих обставин, відкладення розгляду питань про звільнення суддів з різних підстав (для проведення додаткової перевірки, за заявою судді тощо).

Крім того, розпочаті у 2016 році судова реформа та процедура кваліфікаційного оцінювання суддів на відповідність займаній посаді, яка проводилась Вищою кваліфікаційною комісією суддів України, також певною мірою вплинули на бажання суддів звільнитися у відставку.

Протягом звітнього періоду ВРП прийнято рішення про звільнення з посад **99** суддів за особливими обставинами.

За вказаний період за поданням Дисциплінарних палат Вищою радою правосуддя прийнято **53** рішення про звільнення **53** суддів із посад за вчинення істотного дисциплінарного проступку, грубе чи систематичне нехтування обов'язками, що є несумісним зі статусом судді або виявило його невідповідність займаній посаді, за рекомендацією ВККСУ прийнято **2** рішення про звільнення **2** суддів.

Також Вищою радою правосуддя прийнято **1** рішення про звільнення судді з посади у зв'язку з порушенням суддею вимог щодо несумісності.

Крім того, Радою прийнято **32** рішення про звільнення **32** суддів з посад на підставі підпункту 4 пункту 16¹ розділу XV «Перехідні положення» Конституції України відповідно до подань з рекомендацією Вищої кваліфікаційної комісії суддів України про звільнення з посад, оскільки за результатами кваліфікаційного оцінювання їх визнано такими, що не відповідають займаній посаді.

Підстава звільнення	Кількість суддів, стосовно яких прийнято рішення про звільнення		Абсолютна динаміка
	2019 рік	2018 рік	
Вчинення істотного дисциплінарного проступку (за поданням ДП)	53	33	20
Вчинення істотного дисциплінарного проступку (за рекомендацією ВККСУ)	2	5	-3
Вчинення істотного дисциплінарного проступку (за результатами перегляду рішення ВРЮ після скасування ВС Постанови Верховної Ради України про звільнення судді за порушення присяги, а також після перегляду рішення Європейським судом з прав людини у справі «Куликов та інші проти України»)	11	1	10
Порушення суддею вимог щодо несумісності	1	0	1
Непідтвердження відповідності займаній посаді	32	10	22
УСЬОГО	99	49	50

Також на підставі пункту 3 частини шостої статті 126 Конституції України звільнено з посад **11** суддів, щодо яких були внесені подання про звільнення до набрання чинності Законом України № 1401-VIII, але рішення щодо яких не були прийняті Верховною Радою України чи Президентом України, в тому числі після скасування рішення Верховним Судом чи після перегляду рішення Європейським судом з прав людини.

Так, відповідно до пункту 4 частини першої статті 131 Конституції України рішення про звільнення судді з посади ухвалює Вища рада правосуддя.

Абзацом другим пункту 14 розділу III «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України від 21 грудня 2016 року № 1798-VIII «Про Вищу раду правосуддя» передбачено, що суддя, щодо якого до набрання чинності Законом України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)» Вищою радою юстиції внесено подання про його звільнення з посади за порушення ним присяги і рішення щодо якого не було прийнято Президентом України чи Верховною Радою України, звільняється з посади судді на підставі пункту 3 частини шостої статті 126 Конституції України.

4. Розгляд скарг на рішення у дисциплінарних справах

Майже незмінною залишилась кількість скарг, які надійшли до Вищої ради правосуддя на рішення у дисциплінарних справах. Так, у 2019 році надійшла **161** скарга на рішення у дисциплінарних справах: від суддів (**96**), прокурорів (**43**), скаржників (**22**), а у 2018 році – 162 скарги на рішення у дисциплінарних справах: від суддів (93), прокурорів (47), скаржників (22).

Загальна кількість рішень, ухвалених за результатами розгляду скарг суддів на рішення Дисциплінарних палат у дисциплінарних справах – **97** (у 2018 році – 92):

65 рішень про залишення рішення Дисциплінарної палати без змін (у 2018 році – 56);

10 рішень про скасування частково або повністю рішення Дисциплінарних палат про притягнення до дисциплінарної відповідальності (у 2018 році – 21);

17 рішень про зміну рішення Дисциплінарних палат (у 2018 році – 9);

5 рішень про залишення скарг суддів на рішення Дисциплінарних палат без розгляду (у 2018 році – 6).

У 2019 році розглянуто також **48** скарг прокурорів та їх представників на рішення у дисциплінарних справах (у 2018 році – 45), за результатами розгляду яких ухвалено:

33 рішення про залишення рішення у дисциплінарній справі без змін (у 2018 році – 22);

7 рішень про скасування частково або повністю рішення про притягнення до дисциплінарної відповідальності, а також про ухвалення нового рішення (у 2018 році – 12);

5 рішень про залишення скарги без розгляду (у 2018 році – 11);

3 рішення про зупинення розгляду скарги.

Загальна кількість розглянутих скарг скаржників на рішення Дисциплінарних палат у дисциплінарних справах – **19**, за якими ухвалено:

3 рішення про залишення рішень Дисциплінарної палати без змін;

2 рішення про залишення без розгляду скарг на рішення Дисциплінарних палат;

14 рішень про залишення без розгляду скарги членом ВРП.

Слід зазначити, що у 2018 році також розглянуто 19 скарг скаржників на рішення Дисциплінарних палат у дисциплінарних справах, за якими ухвалено:

3 рішення про залишення рішень Дисциплінарної палати без змін;

1 рішення про скасування рішення Дисциплінарної палати та ухвалення нового;

решта – рішення про залишення скарги без розгляду.

5. Розгляд справ і ухвалення рішень стосовно порушення суддями і прокурорами вимог щодо несумісності

У 2019 році розглянуто **32** заяви щодо порушення суддею вимог щодо несумісності, за результатами розгляду яких прийнято:

7 рішень про визнання відсутності порушень суддею вимог щодо несумісності з іншою діяльністю або статусом;

25 рішень про залишення заяви без розгляду, повернення заяви скаргнику.

Протягом 2019 року Радою розглянуто **15** заяв про порушення прокурорами вимог щодо несумісності, прийнято **14** рішень про залишення без розгляду та повернення заявнику заяви щодо несумісності прокурора;

Для порівняння, у 2018 році розглянуто **51** матеріал про порушення суддями та прокурорами вимог щодо несумісності, за результатами їх розгляду прийнято:

4 рішення про визнання відсутності порушень суддею вимог щодо несумісності з іншою діяльністю або статусом;

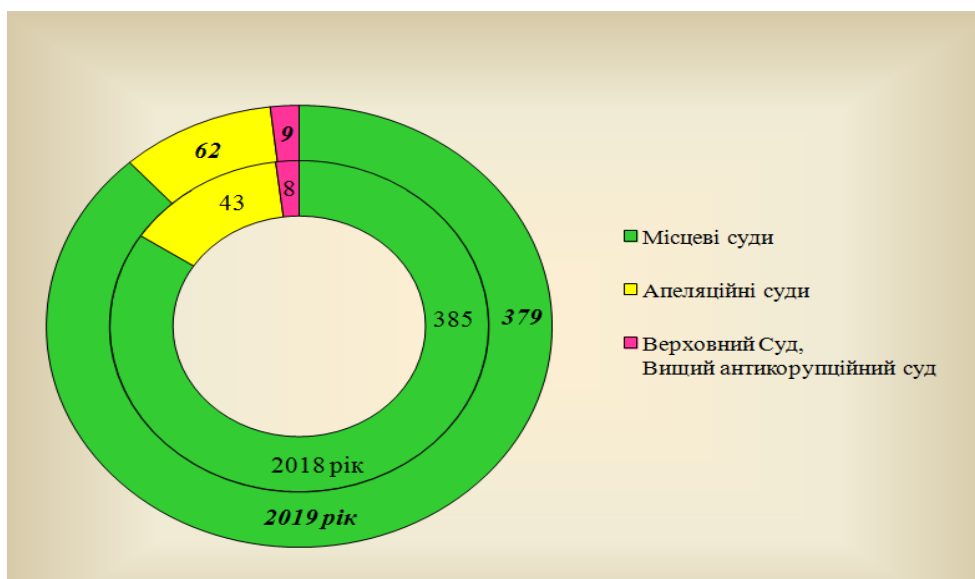
45 рішень про залишення заяви без розгляду, повернення заяви скаргнику.

6. Вжиття заходів щодо забезпечення незалежності суддів та авторитету правосуддя

Протягом 2019 року до Вищої ради правосуддя надійшло **450** повідомлень про втручання у професійну діяльність суддів щодо здійснення правосуддя, про вчинення дій, що порушують гарантії незалежності суддів або підривають авторитет правосуддя (у 2018 році – 436).

Найбільше повідомлень про втручання надійшло від суддів місцевих судів – **379** (у 2018 році – 385), **62** повідомлення надійшло від суддів апеляційних судів (у 2018 році – 43), **9** повідомлень – від суддів Верховного Суду та Вищого антикорупційного суду (у 2018 році – 8).

Вказана інформація за видами судів представлена на діаграмі 6.

Діаграма 6. Кількість повідомлень про втручання, що надійшли до ВРП (за видами судів)

За результатами перевірок, проведених за повідомленнями про втручання в діяльність суддів щодо здійснення правосуддя, Вищою радою правосуддя розглянуто **618** повідомлень суддів про втручання, що вдвічі більше, ніж у 2018 році (317 повідомлень), та ухвалено:

115 рішень про вжиття заходів реагування (звернення до прокуратури та органів правопорядку стосовно надання інформації про розкриття та розслідування злочинів, щодо внесення до відповідних органів чи посадових осіб подання про виявлення та притягнення до встановленої відповідальності осіб, якими вчинено дії або допущено бездіяльність, та інші) (у 2018 році – 73);

62 рішення про затвердження висновків членів ВРП про відсутність підстав для вжиття заходів щодо забезпечення незалежності суддів та авторитету правосуддя, якими затверджено **417** висновків членів ВРП про відсутність підстав для вжиття заходів щодо забезпечення незалежності суддів (у 2018 році – 54 рішення про затвердження 197 висновків та 12 рішень про відмову у вжитті заходів).

7. Надання згоди на затримання, утримання під вартою чи арештом, відсторонення судді у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності

Протягом 2019 року від Генеральної прокуратури України надійшло **22** клопотання (у 2018 році – 38):

19 клопотань про тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності (у 2018 році – 23);

3 клопотання про продовження строку тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя (у 2018 році – 15).

Крім того, у 2019 році до Вищої ради правосуддя надійшло **1** подання Генеральної прокуратури України про надання згоди на утримання судді під вартою (у 2018 році – 3).

За результатами розгляду клопотань Генеральної прокуратури України прийнято:

10 рішень про тимчасове відсторонення та продовження строку тимчасового відсторонення суддів від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності;

4 рішення про задоволення клопотань Генеральної прокуратури частково про тимчасове відсторонення та продовження строку тимчасового відсторонення суддів від здійснення правосуддя;

4 рішення про відмову в задоволенні клопотань Генеральної прокуратури;

4 рішення про повернення клопотань Генеральної прокуратури.

Для порівняння, у 2018 році за результатами розгляду клопотань Генеральної прокуратури України прийнято **36** рішень про тимчасове відсторонення суддів від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності та продовження строку тимчасового відсторонення.

Протягом звітнього періоду за результатами розгляду подання Генеральної прокуратури України про надання згоди на утримання судді під вартою Радою прийнято **1** рішення про повернення подання про надання згоди на утримання судді під вартою у зв'язку з невідповідністю вимогам Закону України «Про Вищу раду правосуддя» та Кримінального процесуального кодексу України (у 2018 році – 3 рішення про надання згоди на затримання судді та утримання його під вартою та арештом).

8. Затвердження консультативних висновків щодо законопроектів

Протягом 2019 року на виконання пункту 15 частини першої статті 3 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» Вищою радою правосуддя затверджено **8** консультативних висновків щодо законопроектів із питань утворення, реорганізації чи ліквідації судів, судоустрою і статусу суддів (аналогічно у 2018 році – 8):

щодо проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Вищу раду правосуддя» щодо відновлення довіри до Вищої ради правосуддя» (реєстраційний № 10365 від 5 червня 2019 року), затверджено рішенням Ради від 16 липня 2019 року № 1879/0/15-19;

щодо проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо діяльності органів суддівського врядування» (реєстраційний № 1008 від 29 серпня 2019 року), затверджено рішенням Ради від 5 вересня 2019 року № 2356/0/15-19;

щодо проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо перезавантаження влади» (реєстраційний № 1066 від 29 серпня 2019 року), затверджено рішенням Ради від 17 вересня 2019 року № 2496/0/15-19;

щодо проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» щодо вдосконалення порядку притягнення до дисциплінарної відповідальності суддів» (реєстраційний № 2271 від 16 жовтня 2019 року), затверджено рішенням Ради від 14 листопада 2019 року № 2997/0/15-19;

щодо проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» у зв'язку з прийняттям Закону України «Про розвідку» від 11 листопада 2019 року, реєстраційний № 2415, затверджено рішенням Ради від 14 листопада 2019 року № 2998/0/15-19;

щодо проекту Закону України «Про внесення зміни до статті 130 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (реєстраційний № 2309 від 24 жовтня 2019 року), затверджено рішенням Ради від 14 листопада 2019 року № 2999/0/15-19;

щодо проекту Закону України «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України щодо удосконалення перегляду судових рішень в апеляційному та касаційному порядку» (реєстраційний № 2314

від 25 жовтня 2019 року), затверджено рішенням Ради від 21 листопада 2019 року № 3094/0/15-19;

щодо проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» щодо кількісного складу суддів Великої Палати Верховного Суду» (реєстраційний № 2462 від 18 листопада 2019 року), затверджено рішенням Ради від 3 грудня 2019 року № 3301/0/15-19.

Так, у 2019 році за результатами розгляду вказаних законопроектів Вищою радою правосуддя прийнято **8** рішень про затвердження консультативних висновків:

підтримано законопроекти – **3**;

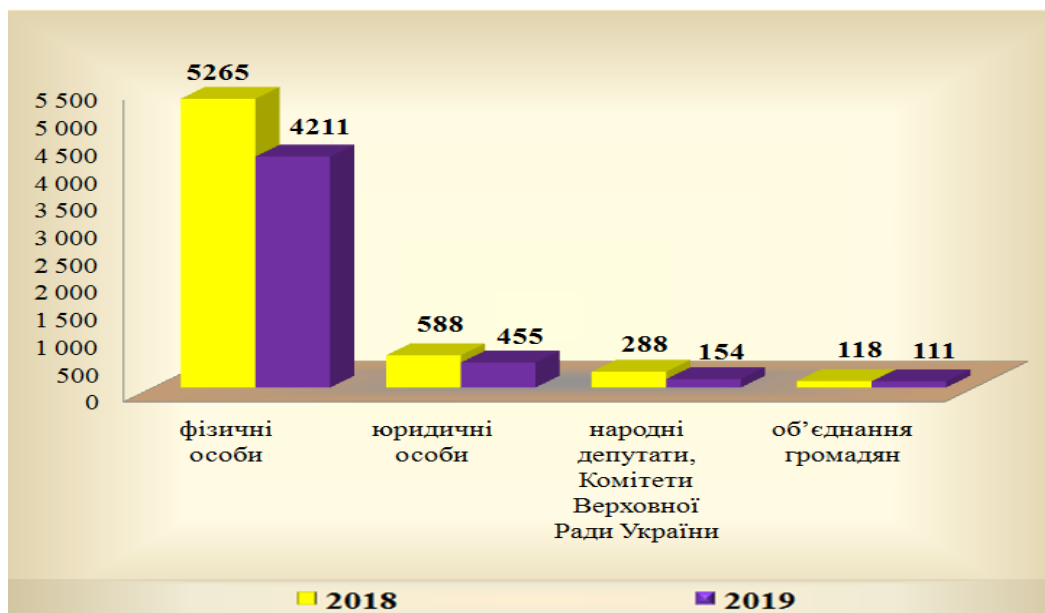
законопроект визнано таким, що потребує доопрацювання, або запропоновано врахувати зазначені у консультативному висновку застереження під час опрацювання законопроекту – **3**;

не підтримано законопроекти – **2**.

IV. Надходження та розгляд звернень, прийом громадян

Протягом звітного періоду до управління по роботі зі зверненнями, запитами на інформацію та забезпечення організації особистого прийому громадян секретаріату Вищої ради правосуддя надійшло **4931** звернення громадян, що на 21 % менше порівняно із 2018 роком (6259).

Зокрема, кількість звернень, що надійшли від фізичних осіб, зменшилась із 5265 до **4211**, від юридичних осіб – із 588 до **471** (гістограма 4).

Гістограма 4. Кількість звернень, що надійшли до ВРП (за суб'єктами звернень)

Розглянуто **4984** звернення протягом звітного періоду (у 2018 році – 6391), у тому числі звернень фізичних осіб – **4325**; юридичних осіб – **416**; запитів народних депутатів України, Комітетів Верховної Ради України – **156**; об'єднань громадян (зі статусом та без статусу юридичної особи) – **87**.

За результатами розгляду звернень: на **4879** – надано роз’яснення авторам; **57** – повернено авторам звернень відповідно до статей 5, 7, 8 Закону України «Про звернення громадян»; **20** – надіслано за належністю; **28** – передано до інших структурних підрозділів.

Головою Ради, заступником Голови Ради, керівником секретаріату та посадовими особами секретаріату ВРП на особистому прийомі прийнято **107** громадян (у 2018 році – 118), від яких надійшло **120** звернень – **62** усних та **58** письмових.

Крім того, протягом вказаного періоду на розгляд Ради надійшло **647** запитів на інформацію, що на 15 % менше, ніж минулого року (760). Вказані запити надіслано: **450** – електронною поштою; **14** – телефонним/факсимільним зв’язком; **164** – поштою; **19** – подано особисто громадянами.

V. Юридичне забезпечення діяльності Вищої ради правосуддя

Протягом звітнього періоду опрацьовано **16** проектів нормативно-правових документів (у 2018 році – 27).

У 2019 році підготовлено **339** пояснень та заперечень, що на **12 %** більше, ніж минулого року (302), підготовлено **30** позовних заяв, апеляційних та касаційних скарг, заяв про перегляд судових рішень Верховним Судом.

Погоджено **1749** проект актів ВРП та інших документів, у тому числі проектів наказів та розпоряджень – **1681**, проектів рішень та ухвал ВРП – **68** (у 2018 році – 1631).

Протягом звітнього періоду представники ВРП взяли участь у **745** судових засіданнях (на 41 більше, ніж у 2018 році): **517** – у судах першої інстанції; **27** – у судах апеляційної інстанції; **201** – у Верховному Суді.

VI. Стратегічне планування та аналіз забезпечення діяльності системи правосуддя

Основними завданнями управління стратегічного планування та аналізу забезпечення діяльності системи правосуддя секретаріату Вищої ради правосуддя є підготовка пропозицій щодо пріоритетних завдань фінансового забезпечення судової влади та незалежності суддів для врахування їх при складанні та схваленні Бюджетної декларації (документа середньострокового бюджетного планування, що визначає засади бюджетної політики і показники державного бюджету на середньостроковий період та є основою для складання проекту Державного бюджету України); забезпечення участі Ради у визначенні видатків державного бюджету на утримання судів, органів та установ системи правосуддя; опрацювання поданих на затвердження Державною судовою адміністрацією України нормативів кадрового, фінансового, матеріально-технічного та іншого забезпечення судів; узагальнення пропозицій судів, органів та установ системи правосуддя стосовно законодавства щодо їх статусу та функціонування, судоустрою і статусу суддів; опрацювання та узагальнення пропозицій щодо наданих на затвердження/погодження Вищій раді правосуддя положень про

Державну судову адміністрацію, про її територіальні управління, про Службу судової охорони, про апарат суду, про порядок створення та діяльності служби судових розпорядників тощо та змін до цих положень, а також матеріалів щодо утворення, реорганізації чи ліквідації судів.

У звітному періоді за результатами розгляду опрацьованих управлінням матеріалів Вища рада правосуддя ухвалила:

5 рішень з питань погодження/затвердження нормативно-правових актів (у 2018 році – 7), зокрема про погодження Типового положення про апарат суду (рішення від 17 січня 2019 року № 140/0/15-19), про затвердження Положення про Державну судову адміністрацію України (рішення від 17 січня 2019 року № 141/0/15-19), про внесення змін до складу комісії з розробки Антикорупційної програми Вищої ради правосуддя (рішення від 7 лютого 2019 року № 381/0/15-19), затвердження звіту за результатами оцінки корупційних ризиків у діяльності Вищої ради правосуддя (рішення від 14 лютого 2019 року № 487/0/15-19), затвердження Антикорупційної програми Вищої ради правосуддя на 2019 рік (рішення від 28 лютого 2019 року № 633/0/15-19);

6 рішень з питань кадрового забезпечення судів (у 2018 році – 4), зокрема щодо погодження кількості суддів в апеляційних судах, утворених в апеляційних округах, в окружних судах (рішення від 18 квітня 2019 року №№ 1200/0/15-19, 1201/0/15-19, від 11 липня 2019 року № 1844/0/15-19), про створення робочої групи для опрацювання питань щодо кількості суддів у судах (рішення від 16 травня 2019 року № 1337/0/15-19), про інформацію робочої групи Вищої ради правосуддя для опрацювання питань щодо кількості суддів у судах (рішення від 20 червня 2019 року № 1692/0/15-19), публічне звернення до Вищої кваліфікаційної комісії суддів України (рішення від 18 липня 2019 року № 1898/0/15-19);

4 рішення з питань фінансового забезпечення судів, зокрема щодо погодження перерозподілу бюджетних видатків між судами (рішення від 21 лютого 2019 року № 528/0/15-19, від 26 березня 2019 року № 955/0/15-19, від 14 травня 2019 року № 1326/0/15-19), про встановлення розміру премії та погодження встановлення надбавок Голові ДСА України та його заступникам (рішення від 17 грудня 2019 року № 3524/0/15-19).

VII. Управління по роботі з персоналом

За минулий рік управлінням по роботі з персоналом підготовлено **1800** проектів нормативно-правових документів (накази та розпорядження) з кадрових питань, що на 210 або на 13 % більше порівняно з 2018 роком (1590). Види наказів та розпоряджень з кадрових питань наведено в гістограмі 5.

Оформлено на роботу **47** працівників секретаріату ВРП, із них: **17** державних службовців (у 2018 році – 19), та звільнено **41** працівника секретаріату ВРП, що на 32 працівники більше, ніж минулого року (у 2018 році – 9).

Управлінням по роботі з персоналом здійснено **514** організаційних заходів з оцінювання результатів службової діяльності державних службовців та **2616** організаційних заходів з підвищення кваліфікації державних службовців, обліку робочого часу працівників, присвоєння рангів державних службовців, оформлення особових справ і трудових книжок працівників із внесенням відповідних записів, своєчасного ознайомлення працівників з наказами та розпорядженнями, видачі та заміни службових посвідчень, стажування тощо.

Гістограма 5. Види наказів та розпоряджень з кадрових питань

За 2019 рік оформлено **210** листків непрацездатності, підготовлено **35** матеріалів про заохочення і нагородження працівників, здійснено **321** підрахунок, перерахунки страхового стажу та стажу державної служби, здійснено **75** заходів з питань обліку військовозобов'язаних.

На виконання Закону України «Вищу раду правосуддя» підготовлено **181** запит про спеціальну перевірку кандидатів на посади державних службовців та згідно з Законом України «Про очищення влади».

VIII. Міжнародне співробітництво

Протягом звітного періоду з метою обміну досвідом щодо актуальних питань судоустрою та статусу суддів делегації у складі членів Вищої ради правосуддя та працівників секретаріату Вищої ради правосуддя здійснили **7** закордонних візитів, а саме: до Литви, Франції, Канади, США (два візити), Польщі. У межах робочого візиту до Ради Європи (м. Страсбург, Французька Республіка) 18–19 листопада 2019 року Голова ВРП Овсієнко А.А. взяв участь в експертних консультаціях щодо виконання Україною рішення Європейського суду з прав людини у справі «Куликов та інші проти України».

У Раді проведено **47** робочих зустрічей із представниками різних міжнародних програм/проектів, що надають експертну допомогу в процесі реалізації реформи судової влади в Україні та з якими співпрацює ВРП, зокрема Консультативної місії Європейського Союзу (КМЄС) в Україні, Регіональної місії Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) та програми USAID «Нове правосуддя», Представництва Європейського Союзу в Україні, Центру вивчення комерційного права Лондонського університету Королеви Марії (проект технічної допомоги Уряду Великої Британії різних структур Ради Європи, Офісу Уповноваженого з Федеральних судових справ Канади та Українсько-Канадського проекту «Підтримка судової реформи в Україні», проекту Уряду Королівства Нідерланди «Суд, громадяни, суспільство, держава: співпраця заради змін», Центру міжнародного правового співробітництва (Королівство Нідерланди), Європейського банку реконструкції та розвитку в Україні, проекту Twinning для Верховного Суду «Посилення інституційної спроможності Верховного Суду у сфері захисту прав людини на національному рівні», Венеційської комісії, аудиторської компанії KPMG.

Крім того, члени Вищої ради правосуддя та співробітники секретаріату Ради взяли участь у **73** міжнародних заходах в Україні, організованих міжнародними партнерами ВРП, зокрема Консультативною місією Європейського Союзу (КМЄС) в Україні, Координатором проектів ОБСЄ в Україні, Програмою розвитку комерційного права Міністерства торгівлі США (CLDP), проектами та структурами Ради Європи, Національною судовою адміністрацією Литви в межах проекту «Допомога Україні в реалізації реформи судової системи», Міжнародною фіскальною асоціацією (IFA Ukraine), Фундацією DEJURE, Міжнародним фондом «Відродження», Аспен Інститутом Київ, Представництвом Світового банку в Україні тощо.

З метою ознайомлення з найкращими міжнародними і європейськими практиками та досвідом Вища рада правосуддя бере активну участь у реалізації проектів міжнародної допомоги, що впроваджуються в Україні та стосуються питань судоустрою і статусу суддів, з-поміж яких варто відзначити такі:

Програма Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) реформування сектору юстиції «Нове правосуддя»

Довідково. Програма «Нове правосуддя» (жовтень 2016 року – лютий 2021 року) ґрунтує свою діяльність на здобутках Проекту USAID «Справедливе правосуддя» та використовує його досягнення для координації тісної співпраці з українськими партнерами та іншими проектами міжнародних донорських організацій в Україні. Програма «Нове правосуддя» реалізується з метою надання підтримки судовій владі, Уряду, Парламенту, громадянському суспільству та народу України у здійсненні судової реформи з урахуванням конституційних змін 2016 року та Стратегії реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015–2020 роки.

Проект Європейського Союзу «Підтримка реформ юстиції і правосуддя в Україні (ПРАВО-JUSTICE)»

Довідково. Проект сприяє розвитку верховенства права в Україні відповідно до європейських стандартів та кращого практичного досвіду.

Проект Ради Європи «Підтримка впровадженню судової реформи в Україні»

Довідково. Загальна мета Проекту – підтримка незалежності, справедливості та ефективності судової влади шляхом надання допомоги Україні у впровадженні реформ сектору правосуддя відповідно до стандартів та рекомендацій Ради Європи.

Проект Ради Європи «Підтримка виконання Україною рішень Європейського суду з прав людини»

Довідково. Проект фінансується Фондом з прав людини та впроваджується Департаментом правосуддя та правового співробітництва Ради Європи. Метою проекту є підтримка України у вдосконаленні національних механізмів виконання рішень Європейського суду з прав людини, якими констатовано порушення статті 6 Конвенції з прав людини і основоположних свобод у зв'язку з недоліками функціонування судової системи.

Українсько-канадський проект «Підтримка судової реформи в Україні»

Довідково. Загальною метою Проекту є сприяння зміцненню верховенства права в Україні шляхом удосконалення і зміцнення незалежності, ефективності, прозорості та доступності судової системи і судів.

Протягом 2019 року також проведено два засідання Міжнародної консультативної ради при Вищій раді правосуддя, яка є постійно діючим колегіальним дорадчим органом, основне завдання якої – розвиток і підтримання міжнародних зв'язків між Вищою радою правосуддя, органами й установами системи правосуддя України та міжнародними програмами/проектами, що реалізуються в Україні з метою підтримки судової реформи в нашій державі.

Загалом протягом 2019 року члени Вищої ради правосуддя та співробітники секретаріату ВРП взяли участь у **127** заходах міжнародного характеру в Україні та за кордоном.

IX. Інформування про діяльність Вищої ради правосуддя через офіційний сайт Вищої ради правосуддя

Пріоритетними для Вищої ради правосуддя залишаються динамічна робота із журналістами, забезпечення вчасної, адекватної, побудованої на зрозумілих фактах реакції на журналістські матеріали.

Управління інформації та забезпечення комунікаційної діяльності секретаріату Вищої ради правосуддя протягом звітного року демонструвало політику доступності та відкритості у роботі з медіа, оперативно надаючи представникам ЗМІ та громадськості повну інформацію про діяльність Ради.

Створено умови для безперешкодного доступу громадян, у тому числі й ЗМІ, до публічної інформації про діяльність органу. Також Рада гарантує надання достовірної та об'єктивної інформації про виконання своїх функцій і повноважень, своєчасне та адекватне реагування на ситуації, що потребують публічної реакції з боку посадових осіб державного органу.

ВРП бере участь у громадських обговореннях, надає обґрунтовані пояснення щодо прийнятих рішень, реагує на критику. Серед головних задекларованих принципів комунікаційної взаємодії – партнерство, що означає готовність до співпраці зі ЗМІ, громадянами, інститутами громадянського суспільства через участь у спільних заходах, інші форми взаємодії.

Крім того, на офіційному веб-сайті ВРП оприлюднюються рішення Ради та висвітлюються всі аспекти її діяльності (щодо робочих засідань, тендерів, фінансових звітів).

Одним із шляхів відновлення довіри є робота з інформування про підстави прийняття рішень, з роз'яснення процедур, згідно з якими діє Рада, принципів, які захищає ВРП, детальне, покрокове пояснення мотивів і причин дій, усіх процесів, які відбуваються у Раді.

За звітний період управлінням інформації та забезпечення комунікаційної діяльності розміщено на сайті більше **924** новин та повідомлень, близько **263** анонсів, **235** оперативних результатів розгляду питань порядку денного засідань, **3917** актів Вищої ради правосуддя, здійснено редагування **26 333** документів.

На офіційному веб-сайті ВРП також розміщено інформацію про відсторонення суддів від здійснення правосуддя, про притягнення суддів до дисциплінарної відповідальності, реєстр повідомлень суддів про втручання в діяльність.